

Recomanem als lectors desitjosos de fer una aportació a aquesta secció que s'esforcin a reduir l'extensió de llurs cartes: com més breus, com més condensades, més probable serà que puguem publicar-les. D'altra banda, no ens podem comprometre a mantenir correspondència sobre les comunicacions adreçades a aquesta secció. — Red.

MIQUEL FERRÀ PRECISA

A la magnífica anàlisi que fa l'amic Isidor Cònsul, un dels nostres crítics més imparcials i seriosos, entorn de les cinc novel·les finalistes del Sant Jordi 84, en el número 414 de «Serra d'Or», mes de novembre, posa les coses clares amb tot el rigor que pertocava. Però hi voldria fer no gensmenys alguna precisió per tal que el lector no s'endugui una impressió equivocada, del meu llibre *No passaran*, on el senyor Cònsul hi veu només un pecat com és que el protagonista més nord-americà que lanqui, ja m'enteneu, parli de Països Catalans a la dècada dels seixanta i esmenti també coses que volem pressuposar exclusivament nostres com ho són les històriques figures del rei En Jaume o de Ramon Llull. Sobre el primer pecat que dona una certa sensació d'anacronisme, puc dir «mea culpa» i l'errada, dues paraules en un text de 76.000 mots que

trobareu a la pàgina 45, ja ha estat corregida per a la segona edició... Però, ¿és que això de Països Catalans és realment un anacronisme en els anys seixanta? Tal denominació, si la memòria no m'enganya, amb tota la càrrega d'utopia que per a molts comporta, era ja utilitzada a la clandestinitat dels temps del ministre Fraga i puc esmentar algun professor estranger (Till Stegmann, per exemple) que ja l'emprava aleshores a la seva aula universitària fora de Catalunya. I fent història i prehistòria, segons el meu acostumat quefer, és a Jeroni Rosselló a qui hauríem d'atribuir ja l'any 1873 aquest «invent» dels Països Catalans, perquè el poeta mallorquí, en el discurs dels Jocs Florals d'aquell any, s'expressava d'aquesta manera: «Tinga lo nom de Catalunya la terra tota on la nostra llengua es parla i no hi haja per a nosaltres més que una sola pàtria i una sola llengua.» Així i tot, jo diria que la «nova» denominació de Països Catalans va sorgir entre els «progres» del Principat ja entre els anys 1959 i 1962 abonada pel moviment de la Nova Cançó. (Quan jo feia el Preu l'any 1959, un estudiant tan subversiu com universitari ja m'explicava al Col·legi Major Fra Juníper Serra, a Sarrilà, això dels Països Catalans, i mirau si ha plogut des d'aleshores...) I anant a la segona part, vull dir una vegada més que un americà, com qualsevol altre estranger, que tenguí interès per conèixer la realitat cultural del nostre país, supera de molt amb la seva capacitat d'assimilació o d'adaptació molts de nosaltres. Així m'ho ha demostrat la família de Robert Graves o la cantant americana Genia, avui en el grup dels Valldemossa, o el periodista també americà Harold Greenberg, que des de fa vint anys promou les nostres coses, i tants i tants d'altres que conec o he conegut. El capítol objecte del pecat que l'amic Isidor

m'imposa comença a més a més així: «Diuen els mallorquins...» És a dir, que el lanqui protagonista cita el Conqueridor i Ramon Llull després de la frase «diuen els mallorquins...». (És que no queda prou clar?) Però diré més encara: El protagonista està inspirat també en part en la personalitat d'un bon amic, Anthony Bonner, que ha traduït Ramon Llull i ha escrit llibres en anglès i en català sobre coses d'aquest país i que en carta recent, ortogràficament impecable en la nostra llengua, em diu exactament: «Em van sorprendre els seus coneixements de coses nord-americanes, sense haver-hi viscut, i sobretot la seva habilitat a projectar per al lector català-mallorquí certs tipus de mentalitat d'aquest país, i les seves reaccions davant dues Espanyes distintes, la història de les quals vostè coneix tan bé. Tot admirablement aconseguit. En hora bona.»

Jo crec que hi uns certs prejudicis anti-ianquis entre el jovent intel·lectual del Principat que deformen la qüestió. I no és estrany. Tot el que els barcelonins estan acostumats a veure són mariners de la «navy» borratxos pel barri xinès. Però el món és quelcom més que un port de mar... — MIQUEL FERRÀ I MARTORELL (Palma de Mallorca).

UNA MISSA PER LA RECONCILIACIÓ

Enguany fa cinquanta anys de l'inici d'una guerra que, si bé no es pot oblidar, sí que caldria donar per acabada. Si sabem donar-la per acabada aconseguirem la reconciliació de tothom.

Una manera de donar per acabada la guerra civil fóra, per als cris-

tians i fins i tot per als qui diuen que no ho són, celebrar una missa en sufragi de tots els morts a conseqüència de la rebel·lió militar del 19 de juliol. El lloc més idoni podria ésser el Fossar de la Pedrera de Montjuïc (antiga fossa comuna) on hi ha colgats morts d'un costat i de l'altre. El dia més adient, el 19 de juliol de 1986, just cinquanta anys després del començament d'aquella bogeria.

Seria punyent que després d'un Parnostre ben resat ens donéssim una Pau autèntica i definitiva tots. La missa, podrien concelebrar-la mossens de totes les tendències per tal de simbolitzar millor que, malgrat poder, legítimament, pensar de forma diferent, fins i tot antagonicament, podem estar units pel mateix anhel de pau i d'amor.

Qui llegeixi aquesta carta i vulgui aportar suggeriments i/o col·laborar en el projecte, que, per favor, es posi en contacte amb qui signa, telefonant al número 93 - 209 05 12. — JOSEP M. TREPAT I RIBA (Barcelona).

«L'START DEL HÀMSTER»

Un lector, el senyor Rafael Sala i Moreno, s'interessa per l'ús de l'article apostrofat en català davant de mots de procedència anglesa i troba molt més lògic d'escriure «l'start» i pronunciar «l'estart», grafia que, més tard o més d'hora, acaben prenent els mots començats en anglès amb s líquida. Realment aquesta és la solució més lògica i la que trobem a les gramàtiques, i especialment a la de Fabra de l'any 1956, a l'apartat núm. 35, i a «El Català», 1, de

«Serra d'Or» no es compromet a tornar els originals que li siguin enviats espontàniament ni a mantenir correspondència amb els autors.

CLUB DE BUTXACA

El Club de butxaca és una col·laboració de les editorials, Club Editor, Kapel, Moll, Selecta i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, per posar a l'abast de tothom una selecció d'obres de qualitat.

L'INTRÚS

Xavier Benguerel

256 pàgines.
Club de butxaca/26

L'intrús ve a ser una espasa de dos talls entre una dona enigmàtica i un cinic triomfador que aconsegueix dominar-la i, al capdavall, dominar-se ell mateix.

PARE NOSTRE

Miquel Estradé

128 pàgines.
Club de butxaca/27

Un estudi aprofundit i suggestiu de la pregària de Jesús.

Distribució: L'Arc de Berà - Centre Difusor d'Edicions Catalanes
Llull, 10, 14 - Tel. 300 32 51 / 300 33 00 - 03005 Barcelona

J. RuaiX. Igualment teníem ben solucionat el problema similar de les hacs aspirades, en aquesta ocasió amb el manteniment de l'article en forma plena: «el hall, el hàms-ter»: RuaiX ho recull a la mateixa obra a la pàgina esmentada.

Tenint en compte això, no entenc com, d'un temps ençà, el criteri d'alguns correctors —suposo que els ho hem d'atribuir, ja que no he trobat cap gramàtica que aboni la solució contrària— s'ha inclinat a fer-ho exactament al revés i escriuen «el start» i «l'hoquei», grafies que no corresponen a la pronúncia ni a les normes gramaticals. És cert, això sí, que Eduard Artells es decantava per la grafia «el smoking», en un article recollit a «Llenguatge i gramàtica», llibret editat a la «Col·lecció Popular Barcino» i possiblement publicat abans a «Serra d'Or», com la majoria dels que recull aquell llibret.

Val a dir que en les circumstàncies actuals, quan hi ha molts parlants —sobretot barcelonins i de les generacions més joves— que s'han acostumat a dir sempre l'article a la castellana, sense apostrofar davant vocal: «alhome, alcalde, alú...», la grafia «el start» predispesa a aquesta pronúncia bàrbara i barra el pas a l'anostrament d'aquest tipus de mots. Aquesta és l'opinió que des de la meua experiència de professor de català en puc donar i que sé compartida per

un bon nombre de companys de professió. — ERNEST SABATER I SICHES (Barcelona).

LA CANÇÓ ENFADOSA O LA PRESUMPCIÓ DEL MANDARÍ

Fent referència a l'article d'en Narcís Comadira del número de desembre de «Serra d'Or», ens confessem incapaços de respondre'l, a causa del peculiar estil crític de l'autor, estil que obstaculitza cap mena de diàleg constructiu, tot i no entrar en les discrepàncies que hi poguéssim haver per part nostra.

Si no indignats, perplexos, no tenim altra opció que la de citar Fernando Pessoa quan diu: «D'un temps cap aquí, certa gent, degenerada per naturalesa i crítica per predilecció, es recorda de protestar, cadascú amb la mala "manera" que li és manera, contra l'obscuritat i la confusió d'aquesta o d'aquella "literatura", d'aquesta altra o d'aquella altra poesia moderna, etc. Això, delà de revelar la tendència a tenir opinions sobre qualsevol assumpte, que és un dels estigmes psíquics de la degenerescència, mostra, paral·lelament, l'hàbit mental de no tenir idees, i exposar al públic les idees que no es tenen...» I alhora citarem Comadira mateix: «Molt de remenament i, en definitiva, poques coses sòlides.»

HIVERN 85/86

Esquí	Per persona des de ptes.
AVORIAZ	9.075
COURCHEVEL 1850	18.400
MEGEVE	32.650
TIGNES	12.080
BARDONECCHIA	7.650
MARILLEVA	15.520
GSTAAD	62.170
MONTAFON	32.905

(amb estada d'una setmana en apartaments de dues persones o en hotels en habitació doble amb bany o dutxa)

Altres destinacions

GRAN CANÀRIA	29.350
LANZAROTE	35.300
TENERIFE	34.000
ATENES, 8 dies	39.500
EGIPTE, 9 dies	187.500
MIAMI · DISNEYWORLD, 9 dies	179.100
NOVA YORK, 9 dies	136.700

Sol·liciteu informació i reserves a:

CHAT
COMPANIA
HISPANOAMERICANA
DE TURISMO

Passeig de Gràcia 11
08007 BARCELONA
Telèfon 301 65 00

curial
edicions catalanes

Fonaments 5

Prehistòria i Món Antic als Països Catalans
Director: Miquel Tarradell

Paul H. Freedman Tradició i regeneració a la Catalunya medieval

(La diocèsi de Vic)
Pròleg d'Antoni Pladevall
Trad. de Montserrat Pagès
Biblioteca de Cultura Catalana, 59

Cerverí de Girona I. Narrativa

Edició a cura de Joan Coromines
Autors Catalans antics, 1

Enric Jardí Quatre escriptors marginats: Jaume Brossa, Diego Ruiz, Ernest Vendrell i Cristòfor de Domènech

Premi Josep Pla d'assaig de la Bibl. J. Pla de Palafrugell, el 1983
Fora de col·lecció

curial edicions catalanes

bruc, 144 - 08037 barcelona / t. 258 81 01 i 207 13 40